

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**МАТЕРІАЛИ
СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
Одеського державного екологічного університету
(11-18 травня 2022 р.)**

**ОДЕСА
Одеський державний екологічний університет
2022**

Юрковська Ю. К., ст. гр. ГЗ-21

Науковий керівник: Данілова Н. В., канд. геогр. наук, ст. викл.

Кафедра Агрометеорології та агроекології

ЗЕМЕЛЬНІ РЕСУРСИ ТА ЇХ ВИКОРИСТАННЯ

Земельні ресурси – національне багатство нашої країни, важлива умова життя і діяльності суспільства, матеріальна основа розвитку сільського господарства, база для розміщення і функціонування всіх галузей народного господарства.

Основне завданням земельних ресурсів є повне і раціональне використання землі для виробництва продукції.

Земля, як засіб виробництва, в сільському господарстві має специфічні особливості:

- земля не є результатом людської праці;
- земля є незамінним засобом виробництва;
- земля просторово обмежена;
- в процесі виробництва земля не зношується, а при правильному використанні постійно поліпшується;
- земля неоднорідна за якістю;
- використання землі пов'язане з постійним місцем її використання.

Земельний фонд України складає 60,4 млн. га.

Землі за основним цільовим призначенням поділяються на такі категорії:

- сільськогосподарського призначення;
- житлової та громадської забудови;
- природозаповідного та іншого природоохоронного призначення;
- оздоровчого, землі рекреаційного, історико -культурного призначення;
- лісового фонду;
- водного фонду;
- промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення.

За характером використання земельного фонду у виробничому процесі розрізняють дві групи земель:

1) Сільськогосподарського призначення:

- сільськогосподарські угіддя (рілля, багаторічні насадження, сіножаті, пасовища та перелоги);
- несільськогосподарські угіддя (господарські шляхи, полезахисні смуги, землі під господарськими будівлями і дворами).

2) Несільськогосподарського призначення

Структурою посівних площ називається процентне співвідношення окремих культур або їх груп у загальній посівній площі.

Рівень розораності – процентне відношення площі ріллі до площі сільськогосподарських угідь.

Рівень освоєності – процентне відношення площі сільськогосподарських угідь до загальної земельної площі господарства.

Важливим якісним показником землі є її родючість. Природна родючість – характеризується особливостями ґрунту, набутими внаслідок багатовікового ґрунтоутворювального процесу. Штучна родючість створюється людиною за допомогою вкладання праці і засобів виробництва.

Економічна родючість – єдність природної і штучної родючості.

Абсолютна родючість ґрунту характеризується урожайністю з одиниці земельної площі. Ріст урожайності сільськогосподарських культур свідчить про підвищення абсолютної родючості ґрунту.

Відносна родючість визначається кількістю одержаної продукції в розрахунку на одиницю виробничих затрат. Абсолютна та відносна родючості є кількісним виразом економічної родючості землі.

Земельна реформа – це комплекс правових, економічних, організаційних і технічних заходів, здійснення яких забезпечує удосконалення земельних відносин.

Земельна частка (пай) являє собою частку землі, визначену в результаті поділу земель, переданих у колективну власність, серед членів сільськогосподарських підприємств.

Показники ефективності використання земельних угідь аграрних підприємств:

1) Натуральні показники - характеризують рівень використання певної частини сільськогосподарських угідь при виробництві окремих видів продукції рослинництва і тваринництва:

- виробництво окремих видів сільськогосподарської продукції з розрахунку на 100 га відповідних земель (молока, яловичини, вовни – на 100 га сільськогосподарських угідь;

- зерна, цукрових буряків та інших продуктів рослинництва, свинини – на 100 га ріллі; продукції птахівництва – на 100 га площі посіву зернових культур.

2) Вартісні показники - характеризують економічну ефективність використання землі і дають змогу порівняти та об'єктивно оцінювати використання земельних ресурсів у підприємствах:

- вартість валової продукції з розрахунку на 1 га сільськогосподарських угідь;

- вартість товарної продукції з розрахунку на 1 га сільськогосподарських угідь;

- валовий, чистий дохід та прибуток з розрахунку на 1 га сільськогосподарських угідь.